

Podcastrecensie: Het Venlo-incident

18-01-2024 11:00

'9 november, net na drie uur 's middags. Het is een sombere herfstdag. Het begint al te schemeren en de zwarte Ford Lincoln Zephyr komt aanrijden. In de auto vier mannen. De chauffeur, twee Britten en de Nederlandse luitenant Dirk Klop. Op het terras van café Backus staat een man de auto op te wachten. Als ze aankomen, maakt hij een kleine handbeweging. En toen ging het heel snel. Je staat op straat en ineens zie je de wereld voor je ogen veranderen. Zo snel dat je niet weet waar je moet kijken, wat je moet doen, wat er gebeurt.'

De prettige vertelstem van Andere Tijden-journalist Paul Ruigrok sleept je met deze tekst mee in een verhaal dat veel weg heeft van een spionagethriller. Op de achtergrond het geratel van pistoolmitrailleurs. Een nazaat van een ooggetuige vertelt. Al luisterend is het alsof je erbij bent, ook al sta je net een stuk fruit af te wegen bij de supermarkt of ren je een rondje door de polder.

Voorbode

Voor deze podcast verdiepten KB-collectiespecialist Huibert Crijns en Paul Ruigrok, programmamaker van Andere Tijden, zich in het zogeheten Venlo-incident dat plaatsvond op 9 november 1939. Al is het niet zomaar een incident. 'Het is een incident dat sporen achterliet, dat de geschiedenis een andere kant opstuurde. Een incident dat een voorbode werd van een oorlog,' zo horen we Ruigrok in de podcast zeggen.

Britse geheimagenten en een Nederlandse luitenant dachten op die negende november een afspraak te hebben met een Duitse verzetsgroep die een aanslag op Adolf Hitler wilde plegen. Dat leek goed nieuws, want als de Duitsers zelf de strijd aangingen met de nazi's, zou een Tweede Wereldoorlog misschien nog te voorkomen zijn. De mannen in Venlo bleken echter geen tegenstanders van Hitler te zijn, maar agenten van de Sicherheitsdienst, de geheime dienst van het naziregime. De Britse agenten zijn bewust in de val gelokt, zodat de Duitsers ze gevangen konden nemen om informatie los te krijgen over het Britse spionagenetwerk op het Europese vasteland. Bij de schietpartij werd de Nederlander Dirk Klop vermoord. De twee Britten werden naar Duitsland gebracht voor verhoor.

Vier spannende afleveringen

De schietpartij is een doorslaggevend moment in het begin van de Tweede Wereldoorlog in Nederland. Waarom en wat gebeurde er nu écht op 9 november 1939 bij Venlo? Dat proberen Ruigrok en Crijns in vier spannende afleveringen uit te zoeken aan de hand van historische krantenartikelen, bezoeken aan Venlo en München, gesprekken met de achternichten van luitenant Dirk Klop, de Venlose historicus Marcel Hogenhuis, en Frans Backus, de vierde generatie-eigenaar van café Backus, waar het incident zich heeft afgespeeld. Ze onderzoeken wie Dirk Klop en de Britse spionnen waren en hoe de verschillende betrokken landen de waarheid naar hun hand probeerden te zetten. Het incident wordt ingezet voor framing en propaganda. Nepnieuws avant la lettre.

Alle ingrediënten voor een intrigerend verhaal – geheimen, complottheorieën, verraad, elkaar dwars zittende inlichtingendiensten, desinformatie – zijn aanwezig, maar het verhaal moet ook nog eens goed verteld worden. En dat doen Ruigrok en Crijns. Waar sommige op historische verhalen gebaseerde podcasts wel eens te wijdlopig dreigen te worden, behoudt deze de strakke verhaallijn, waardoor de aandacht niet verslapt. De bezoeken aan Venlo en München en de gesprekken met nazaten van betrokkenen geven de podcast een levendige dimensie.

Nepnieuws

Interessant is ook dat het er vergelijkingen met het heden zijn te trekken, bijvoorbeeld met de Oekraïne-oorlog. Nepnieuws is van alle tijden, zo blijkt. Het enige verschil is dat de berichten zich vroeger via pamfletten, kranten of van mond tot mond verspreiden en dat dat nu via sociale media gaat. In de podcast ontrafelen Crijns en Ruigrok deze mechanismen. Ze laten zien hoe nepnieuws in kranten stap voor stap aan het publiek wordt gepresenteerd. De omvang en invloed ervan is op het moment zelf nog helemaal niet duidelijk.

Het levert al met al een prachtige podcast op, die het boodschappen doen of dat rondje hardlopen een stuk spannender maken. Aanrader!

Het Venlo-incident

Te beluisteren via: Apple Podcasts, Google Podcasts, Spotify

Prijs: gratis beschikbaar

Frequentie: vier keer

Eerste aflevering: 8 november 2023

Duur: 30 minuten

Uitgever: NTR en in samenwerking met de Koninklijke Bibliotheek

Marloes de Moor